

Saksprotokoll

Utvalg: Formannskapet
Møtedato: 04.02.2016
Sak: 15/16

Arkivsak: 15/1362
Tittel: **SAKS PROTOKOLL - NYTT INNTEKTSSYSTEM FOR
KOMMUNENE - HØRING**

Behandling:

Ordføreren fremmet flg. forslag:

- 1) Våler kommune mener regjeringens forslag må forstås som et sterkt pressmiddel for å få hastevedtak om kommunesammenslåinger og finner dette politisk uakseptabelt. Tidligere har partiene sagt at inntektssystemet for kommunene ikke skal brukes til å påvirke kommunenes arbeid med kommunereformen. Nå fremmes forslag til endringer i inntektssystemet som nettopp er rettet inn mot kommunereformen. I høringsnotatet foreslås det at kommuner som vedtar kommunesammenslåing innen 1. juli 2016, ikke skal berøres av omleggingen. Inndelingstilskuddet, som betyr at sammenslåtte kommuner får beholde overføringene til hver av de sammenslåtte kommunene i 20 år, 15 år fullt ut og med nedtrapping de siste 5 årene, skal gis uavhengig av virkningene ved omlegging av basistilskuddet og småkommunetilskuddet. Inndelingstilskuddet er videreført fra den forrige regjeringen og har tidligere ikke hatt noen utløpsdato. Å sette sluttdato for inndelingstilskuddet må avvises, da det også i fremtiden vil kunne være behov for tilskuddet ved justeringer av kommunestrukturen.
- 2) Våler kommune mener at totalvirkningen av det foreslåtte inntektssystemet for kommunene blir en favorisering av de største kommunene (beregnet av KS). Dette vil etter Våler kommunes mening føre til en uheldig sentralisering og nye forskjeller i levekår i ulike deler av landet.
- 3) Forslaget om endringer i basistilskuddet må avvises. En endring som foreslått vil føre til kraftige og ikke-ønskede kutt innenfor viktige tjenestekområder som omsorg og skole, samt gjøre det svært utfordrende å opprettholde et forsvarlig tjenestenivå i mange kommuner.
- 4) Våler kommune mener de betydelige forskjellene i kommunenes skatteinntekter og skattegrunnlag, og hensynet til utjevning/fordeling og forutsigbarhet bør tilsi økt utjevning av skatteinntektene eller en lavere skatteandel.
- 5) Våler kommune ønsker ikke at det innføres en ny modell for selskapsskatt. Våler kommune er en nærings svak kommune som gjennom en lang periode har arbeidet regionalt med næringsutvikling på tvers av kommunegrenser. Innføring av en kommunal selskapsskatt vil kunne føre til en uheldig rivalisering innad i regioner med tilhørende nedtrapping av regionale samarbeidet med næringsutvikling og etablering av nye arbeidsplasser. Våler kommune mener

innføringen av selskapsskatt vil bidra til en forsterket skjevhet i inntektsfordelingen mellom kommunene.

6) Våler kommune mener delkostnadsnøkkelen for barnehage må endres og baseres på det alternative kriteriet antall heltidsansatte 20-44 år istedenfor dagens utdanningskriterium. Vår erfaring er at behovet for barnehageplass er uavhengig av foreldres utdanning.

7) Regjeringens forslag til inntektssystemet for kommunene skal behandles av Stortinget i juni 2016, samtidig som regjeringens frist for oppsummering av kommunereformen i kommunene går ut. Dette betyr at kommunene for sent vil være kjent med hvilke deler av regjeringens forslag som blir vedtatt av Stortinget.

8) Våler kommune protesterer mot den udemokratiske prosessen som det er lagt opp til i forbindelse med regjeringens forslag til endringer i kommunenes inntektssystem, herunder svært kort høringsfrist. Kommunenes inntektssystem er så viktig at det må utredes nærmere i en NOU. Her må berørte parter bli invitert til å delta i arbeidet, slik det er gjort tidligere. Inntil da må gjeldende inntektssystem beholdes.

Anfinn Linge fremmet flg. forslag:

1) Våler kommune har ikke merknader til departementets forslag til nye kostnadsnøkler. Imidlertid bør barnehagenøkkelen endres, enten ved at utdanningskriteriet kun omhandler aldersgrupper for foreldre til barn i barnehagealder, eller at det erstattes med nytt kriterium med antall heltidsansatte 20-44 år.

2) Våler kommune registrerer regjeringens sterke kobling mellom gjennomgangen av inntektssystemet og kommunereformen. Forslag til store endringer som innføring av nytt strukturkriterium skjer uten forutgående NOU og med svært kort høringsfrist. Forslaget om nytt strukturkriterium burde ha kommet ett år tidligere slik at kommunene var kjent med det under sitt utredningsarbeid med kommunereformen. Ved en eventuell innføring av et strukturkriterium må grenseverdien settes lavt.

3) Våler kommune mener de betydelige forskjellene i kommunenes skatteinntekter og skattegrunnlag, og hensynet til utjevning/fordeling og forutsigbarhet bør tilsi snarere en lavere skatteandel enn en høyere.

Linges forslag fikk 2 stemmer (Frp, H) og falt.

Ordførerens forslag vedtatt med 5 stemmer (Sp, Ap) mot 2 stemmer (Frp, H).

Vedtak:

1) Våler kommune mener regjeringens forslag må forstås som et sterkt pressmiddel for å få hastevedtak om kommunesammenslåinger og finner dette politisk uakseptabelt.

Tidligere har partiene sagt at inntektssystemet for kommunene ikke skal brukes til å påvirke kommunenes arbeid med kommunereformen. Nå fremmes forslag til endringer i inntektssystemet som nettopp er rettet inn mot kommunereformen.

I høringsnotatet foreslås det at kommuner som vedtar kommunesammenslåing innen 1. juli 2016, ikke skal berøres av omleggingen. Inndelingstilskuddet, som betyr at sammenslåtte kommuner får beholde overføringene til hver av de sammenslåtte kommunene i 20 år, 15 år fullt ut og med nedtrapping de siste 5 årene, skal gis uavhengig av virkningene ved omlegging av basistilskuddet og småkommunetilskuddet. Inndelingstilskuddet er videreført fra den forrige regjeringen og har tidligere ikke hatt noen utløpsdato.

Å sette sluttdato for inndelingstilskuddet må avvises, da det også i fremtiden vil kunne være behov for tilskuddet ved justeringer av kommunestrukturen.

2) Våler kommune mener at totalvirkningen av det foreslåtte inntektssystemet for kommunene blir en favorisering av de største kommunene (beregnet av KS). Dette vil etter Våler kommunes mening føre til en uheldig sentralisering og nye forskjeller i levekår i ulike deler av landet.

3) Forslaget om endringer i basistilskuddet må avvises. En endring som foreslått vil føre til kraftige og ikke-ønskede kutt innenfor viktige tjenestoområder som omsorg og skole, samt gjøre det svært utfordrende å opprettholde et forsvarlig tjenestenivå i mange kommuner.

4) Våler kommune mener de betydelige forskjellene i kommunenes skatteinntekter og skattegrunnlag, og hensynet til utjevning/fordeling og forutsigbarhet bør tilsi økt utjevning av skatteinntektene eller en lavere skatteandel.

5) Våler kommune ønsker ikke at det innføres en ny modell for selskapsskatt. Våler kommune er en næringssvak kommune som gjennom en lang periode har arbeidet regionalt med næringsutvikling på tvers av kommunegrenser. Innføring av en kommunal selskapsskatt vil kunne føre til en uheldig rivalisering innad i regioner med tilhørende nedtrapping av regionale samarbeidet med næringsutvikling og etablering av nye arbeidsplasser. Våler kommune mener innføringen av selskapsskatt vil bidra til en forsterket skjevhet i inntektsfordelingen mellom kommunene.

6) Våler kommune mener delkostnadsnøkkelen for barnehage må endres og baseres på det alternative kriteriet antall heltidsansatte 20-44 år istedenfor dagens utdanningskriterium. Vår erfaring er at behovet for barnehageplass er uavhengig av foreldres utdanning.

7) Regjeringens forslag til inntektssystemet for kommunene skal behandles av Stortinget i juni 2016, samtidig som regjeringens frist for oppsummering av kommunereformen i kommunene går ut. Dette betyr at kommunene for sent vil være kjent med hvilke deler av regjeringens forslag som blir vedtatt av Stortinget.

8) Våler kommune protesterer mot den udemokratiske prosessen som det er lagt opp til i forbindelse med regjeringens forslag til endringer i kommunenes inntektssystem, herunder svært kort høringsfrist. Kommunenes inntektssystem er så viktig at det må utredes nærmere i en

NOU. Her må berørte parter bli invitert til å delta i arbeidet, slik det er gjort tidligere. Inntil da må gjeldende inntektssystem beholdes.